



Inatsisartunut ilaasortamut
Anna Wangenheim
Demokraatit

21-07-2022
Suliap normua 2022 - 14436
All. 20720269

Postboks 260
3900 Nuuk
Oqa. (+299) 34 50 00
Nassitsigasuaat (+299) 34 66 66
E-mail: iian@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Tarnikkut atugarliorneq pillugu §37 apeqqummut nr. 140-2022-mut akissuteqaat

Asasara Anna Wangenheim

Apeqquutit ataasiakkaarlugit ataani uteqqinneqarput, akissummik malitseqarlutik.

1. Tarnikkut atugarliorneq aammalu imminut toquttarneq akiorniarlugu innuttaasut sumiiffimmini tarnikkut ikiuigasuarsinnaanermut pikkorissarneqartarnissamut neqeroorut Naalakkersuisuniit qanoq isummerfigaat?

Illoqarfinni tamani pinaveersaartitsinermik ataatsimiititalianik pilersitsisoqassasoq pillugu inatsimmik akuersissuteqartoqarnikuvoq. Pinaveersaartitsinermik ataatsimiititaliat ilaatigut tarnikkut atugarliornerit imminullu toquttarnerit pinaveersaartissavaat. Pinaveersaartitsinermik ataatsimiititaliat sumiiffimmi pinaveersaartitsinermik suliaqarneq pillugu ukiumut iliuusissatut pilersaarusiortassapput¹. Aamma kommunit amerlasuut tarnikkut ajornartorsiutit inuuniarnikkullu ajornartorsiutit akuleriinneri pillugit tarnip pissusaanik ilisimasalinnik upalungaarsimasoqarput.

Tarnikkut atugarliornerit pinaveersaartinnissaannut innuttaasut sumiiffinni tarnikkut ikiuigasuarsinnaanermik pikkorissarnissaannut neqeroorfigineqartarnissaat suliniutaasoq pitsaasoq Naalakkersuisut isumaqarput. Pitsaassuseq pisariaqartinneqartoq qulakkeerniarlugu tarnikkut atugarliornerit imminullu toquttarnerit pinaveersaartinnissaannut sulisut ilinniarsimasut piginnaasallit ataqatigiissaarinissaq pingaarnertut akisussaaffigissagaat pingaaruteqarpoq.

a) Suliniut aallarnisarnissaanut Naalakkersuisut qanoq eqqarsaatersuuteqarsinnaappat?

Akissuteqaat qulaani allassimasoq innersuussutigineqarpoq.

¹ Peqqinnissaqarfiup aqunneqarnera, aqqissuussaana kiisalu peqqinnissamut tunngasutigut sullissisut aamma tarnip pissusaanik ilisimasallit pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 27, 18. november 2010-meersoq, § 5 aamma Najukkani pinaveersaartitsinermut ataatsimiisitaliat pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 18, 18. maj 2001-imeersoq takukkit.



"Ikiueqqaarnermut pikkorissaanernik pisariaqartitsinermik aaqqiissutaasinnaasullu pillugit nassuiaat"
Naalakkersuisut innersuussutigaaat, taanna 6. Juuni 2020-mi agguanneqarpoq, UPA 2019/189-imi
Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut takuuk. Nassuiaat ilanngussaq 1-itut kakkiussimavoq.

b) Attuumassutillit suliamut ilaatinneqarsinnaasut kikkuuppat?

Akissuteqaat qulaani allassimasoq innersuussutigineqarpoq.

2. Tarnikkut atugarliorneq imminullu toquttarneq akiorniarlugu tarnikkut ikiuigasuarnermut innuttaasunut sumiiffinni pikkorissaasoqartalernissaanik neqeroortoqartalissappat aningaasatigut allaffissornikkullu ukununga kingunissaat suussappat?:

a) Pisortanut?

Pikkorissarnissamut neqeroorutaasinnaasup tigussaasumik ilusilersornera apeqqutaalluni aningaasatigut allaffissornikkullu kinguneqassapput. Apeqquteqaammi ilusilersuinissamut siunnersuuteqanngimmat, aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunissat pillugit Naalakkersuisut paasissutissiisinaanngillat. *"Ikiueqqaarnermut pikkorissaanernik pisariaqartitsinermik aaqqiissutaasinnaasullu pillugit nassuiaat"* (Ilanngussaq 1) qupp. 12-imi Peqqiissutsimut Naalakkersuisoqarfik missingersuivoq: "najugaqarfinni napparsimavimmukannginnermi ikiuttoqarnissaanut killilimmik pissarsiffiusinnaasuni imaluunniit najukkami nakorsamik nakorsartinneqarfiusinnaanngitsuni, sumiiffinni assigiinngitsuni arfineq-marlunni pikkorissaanernik aaqqiissuussinernik 14-inik naammassinninnissaq, kiisalu suliniummik aqutsinissamut aamma suliniummik ataqatigiissaarinnissamut ikiuunnissaq pillugu Kalaallit Røde Korsianut isumaqatigiissutigiissusiornissaq 550.000 kr.-it missaanni ukiumut akeqassasoq. Tamatuma saniatigut, ikiueqqaarnermi najukkami ilitersuisunik 12-inik ilinniartitsinissaq 265.000 kr.-it missaanni akeqassasoq. [...] Tamanna katillugu 815.000 kr.-it missaannik ukiumut aningaasartuuteqarfiussaaq."

Nassuiaammi issuarneqartumi ikiueqqaarner nalinginnaasoq pineqarneruvoq, tarnikkut ikiuigasuarnerq immikkut pineqarani.

b) Namminersorlutik inuussutissarsiortunut?

Apeqqummut 2a-mut akissuteqaat innersuussutigineqarpoq.

c) Innuttaasunut?

Apeqqummut 2a-mut akissuteqaat innersuussutigineqarpoq.

3. Tarnikkut atugarliorneq imminullu toquttarneq akiorniarnissaa anguniarlugu suliniutaareersut Naalakkersuisut naammattutut isiginerlunikku?

Nuna tamakkerlugu suliniutit, imminut toquttarnerit tarnikkullu atugarliornerit amerlassusiinik ikilisitsisussat Naalakkersuisut pingaarnerutippaat.

a) Piffissaq aggersumi Naalakkersuisut suliniutinik nutaanik pilersaaruteqarnerlutik?



Imminut toquttarnernik pinaveersaartitsisumik Naalakkersuisut periusissamik suliaqarput. Periusissiani iliuusissatullu pilersaarutini aallartinneqareersuni imaluunniit suliarineqaleruttortuni tarnikkut atugarliornerit pinaveersaartinneqartut toqqaannartumik toqqaannangitsumillu ilaapput.

Periusissiortoqartillugu iliuusissatullu pilersarusiortoqartillugu kiisalu suliniutit nutaat piareersarneqartillugit kommuninik qanimut suleqateqarneq Naalakkersuisut pingaartitaraat. Ullumikkut - nuna tamakkerlugu kommuninilu – siunnersuisoqatigiinnik, aalajangiisartunik ataatsimiititalianillu peqarpoq, taakku tamarmik immikkut pinerlunnernik, atugarliornerinik, peqqissutsimut tunngatillugu naammanngitsumik suliaqarnerinik allanillu akiuiniarnernik nammineq suleriaasertik atorlugu suliaqartarput.

Angerlarsimaffimmi meeraaffigisami ilaatigut nakuusernerit imigassamillu atuinerit imminut toqunnissamut aarlerinaataasut annersaraat. Taamaammat qanigisanut nakuusernarnerit akiorniarlugit Naalakkersuisut iliuusissatut pilersaarusaannut takkuttussami pinngitsuuisinnaajunnaarsimanermik katsorsarneqartarnissaq pillugu periarfissat pitsanngorsarnissaat ukkatarineqarpoq.

Oqarasuaatikkut siunnersuisarfik Tusaannga innuttaasunut tamanut sammisassat tamaasa pillugit tapersorsorneqarluni oqaloqateqarnissamut neqeroorutaavoq. 2021-mi saaffiginnissutsinit 10%-iisa missai imminut toquttarnermut attuumassuteqarsimapput. Saaffiginnissutit imminut toquttarnermut attuumassutillit qanoq iliuuseqarfigisarnissaanut pilersaarut malillugu 2022-p ingerlanerani Tusaanngami siunnersuisartut ilinniartinneqassapput.

4. Naalakkersuisut pineqartumut allanik paasissutissiisinnaanerlutik?

Tarnikkut atugarliornerup imminullu toquttarnerup pinaveersaartinneqarnerannut pitsanngorsaanissaq Naalakkersuisut pingaarnerutippaat. Kommunini pinaveersaartitsinerimut siunnersortit sammisassat paquminartut, soorlu kinguaassiutitigut kannguttaatsuliornerit imminullu toquttarneq, pillugit ilinniartitsineq pikkorissarnerillu ujartoraat piffissap qiteqqunnerani innuttaasut peqqinnerulernissaat pillugu suliniutip Inuuneritta II-p nalilersorneqarnerata takutippaa. Syddansk Universitetip, Statens Institut for Folkesundhed (SIF)-ip Paarisallu ilitsersuisutut ilinniartalerinissamut tunngatillugu suleqatigiinnissamik isumaqatigiissusioreerlutik tamanna suliarineqarsimavoq. Ilitsersuisutut ilinniarneq sulisunut siuttunut eqqarsartaatsikkut peqqissuunissamik, imminut toquttarnerup pinaveersaartinneqarnissamik aammalu aliasunermut sulianik qitiutitsisunut saaffiginnittuuvuq. 2021-mi Kalaallit Nunaata kujataani ukiakkut ilitsersuisutut ilinniartitsisoqarpoq.

Pinaveersaartitsilluni suliaqarnerimut innuttaasut peqqinnerulernissaat pillugu suliniut Inuuneritta III pingaarnertut sinaakkusiisuvuq. Meeqqat atugarissaarnissaannut siusissuklut suliniuteqarnerup pingaaruteqassusaanut eqqarsartaatsikkullu peqqissuunissaq pillugu Inuuneritta III ukkatarinnippoq.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Mimi Karlsen

Ilangussaq:

1. *"Ikiueqqaarnermut pikkorissaanernik pisariaqartitsinerinik aaqqiissutaasinnaasullu pillugit nassuiaat".*
Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik.



Ikiueqqaarnermut pikkorissaanernik pisariaqartitsinermik aaqqiissutaasinnaasullu pillugit nassuiaat



Imarisai

1.0	Iisarititsineq – siunertaq tunngavigisarluk.....	3
2.0	Suliniutit pioreersut takussutissartaat	3
2.1	Peqqinnissaqarfimmi sammisat	4
2.1.1	Peqqinnissaqarfik Kujataani misiliummik aaqqiissut.....	5
2.2	Ilinniarfeqarfimmi sammisat.....	5
2.2.2	Peqqissaanermik Ilinniarfik.....	5
2.2.3	Imarsiornermik Ilinniarfik	6
2.2.4	Perorsaanermik Ilinniarfik.....	6
2.2.5	Ilinniarfissuaq	6
2.2.6	Peqqissaasunnngorniati ilinniarfiat.....	7
2.2.7	Campus Kujalleq (CAK)	7
2.2.8	Ilinniarnertuunnngorniarniit	7
2.2.9	Inuili	8
2.2.10	Kalaallit Nunaanni Teknikimik Ilinniarfik (KTI).....	8
2.2.11	Meeqqat atuarfiat.....	8
2.3	Kommunini sammisat.....	9
2.4	Kalaallit Røde Korsiani sammisat	10
2.4.1	Kalaallit Røde Korsiata suut neqeroorutigisinnaavai	11
2.4.2	Kalaallit Røde Korsianit siunnersuutit allat.....	11
3.0	Ikiueqqaarnermut pisariaqartitsineq	12
3.1	Suliaqartut inissilluarsimasut amerlanerusut	12
3.2	Nunaqarfimmi ikiueqqaarnermik sammisaqartitsinerit ikinnerusut	12
3.3	Tarnikkut ikiueqqaarneq.....	13
4.0	Iluarsiissutissatut siunnersuutit.....	13
5.0	Aningaasaqarneq	14



1.0 Ilisarititsineq – siunertaq tunngavigisarluni

2019-imi Inatsisartut upernaakkut ataatsimiineranni, immikkoortoq 189-imi tullittooq akuersissutigineqarpoq:

Pisariaqartitsineq aallaavigalugu pitsaanerpaamillu ataqatigiissaakkamik ikiueqqaarnermik pikkorissarnissamik pisariaqartitsinerup qulaajaanissamik imaqartumik nalunaarusiamik tamatumingalu pisariaqartitsinerup aaqqiissutaasinnaasumik 2020-imi upernaakkut ataatsimiinnermi Naalakkersuisut saqqummiusseqqullugit peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Nalunaarusiaq, saqqummiussinerup nalaani tamanna pereersimangippat, missingersuummik AIS 2021-imut ilanngunneqartussamik ilaqartinneqassaaq.

Nassuiaammi matumani immikkoortut sulissutigisassat arlallit inissitsiterneqarput, ikiueqqaarnermik pikkorissarnissamut pisariaqartitsinerup erseqqissaanissamut ukkatarinniffiusussaasut, kiisalu ikiueqqaarnermik pikkorissarnernik ingerlatsinerup aaqqiissutissatut siunnersuutaasinnaasut.

- A. Suliniutit suut pioreersut pillugit takussutissamik suliaqarneq. Takussutissamik suliaqarnermi suliaqartut Kalaallit Nunaanni ikiueqqaarnermik pikkorissarnerit neqerooruteqareertut ilanngunneqassapput.
- B. Takussutissaq qulaani pineqartoq tunngavigalugu, ikiueqqaarnermik pikkorissarnermik pisariaqartitsinerup naliliineq saqqummiunneqassaaq.
- C. Ikiueqqaarnermik pikkorissarnernik ingerlatsinissamut aaqqiissutissamik siunnersuutinik saqqummiineq.

Ikiueqqaarnermik tullittooq nassuiarneqarpoq, inummiit inummut ajoqusersimasumut imaluunniit napparsimalersimasumut siulliulluni ikiuunnertut¹.

2.0 Suliniutit pioreersut takussutissartaat

Suliniutit suut pioreersut pillugit apeqqut qulaajaaviginiarlugu, Kalaallit Nunaanni Peqqinnissaqarfimmi (Peqqinnissaqarfik) ikiueqqaarnermik sammisat pillugit paasissutissamik katersisoqarpoq, nunami ilinniarfeqarfinit, kommuninit aamma Kalaallit Røde Korsianit tigusamik.

¹ Røde kors, 2020: <https://www.rodekors.dk/foerstedhjelp/viden/aflivning-af-myter>



2.1 Peqqinnissaqarfimmi sammisat

Peqqinnissaqarfiup suliassai Peqqinnissaqarfiup sullissineri il.il. pillugit Inatitsartut peqqussutaanni nr. 15, 6. november 1997-imeersumi § 1.-imi² nassuiarneqarput. Peqqinnissaqarfiup suliassaasa pingaarnersaraat innuttaasut peqqissusiisa siuarsarnissaat, nappaatit nappaatinullu assingusut pinaveersaartinnissaat kiisalu inuit nappaatillit nappaatinullu assingusunik nappaatillit misissornissaat, katsorsarnissaat paarinnissaallu. Suliassat taakku iluanni nalinginnaasuvoq, pisariaqartitsilersoqarnerani ikiueqqaarnissaq.

Peqqussummittaag allassimavoq, peqqinnissaqarfiup suliassaminik pilersaarusionermini anguniasagaa peqqinnissaqarfiup sullissinerinut sapinngisamik assigiimmik periarfissaqartitsisoqarnissaa sumi najugaqarneq apequtaatinnagu². Tamanna isumaqarpoq nunatsinni najugaqarfimmi amerlanerpaani peqqinnissaqarfeqarneranik, kisiannili aamma peqqinnissaqarfimmi neqeroorutini, nunaqarfimmi, illoqarfimmi minnerusuni kiisalu illoqarfimmi annerusuni neqeroorutigineqartuni aamma assigiinngissuteqartoq.

Peqqinnissaqarfiup immikkoortuini peqqinnissaqarfimmi immikkoortortat tulliuuttutut agguataarneqarput tak. *Peqqinnissaqarfiup qitiusumik immikkoortuini sullissineq*³:

1. Innuttaasut tunngavigisat < 200 inulik: Nakorsiarfitsivik
2. Innuttaasut tunngavigisat 200 – 500 inulik: Napparsimaveeraq
3. Innuttaasut tunngavigisat 500 – 1.200 inulik: Peqqissaavik (minneq)
4. Innuttaasut tunngavigisat > 1.200 inulik: Peqqissaavik (anneq)
5. Nunap immikkoortuani pineqartumi illoqarfimmi inuttunerpaami inissisimasoq:
Nunap immikkoortuani qitiusumik napparsimavik⁴

Najukkami peqqinnissaqarfimmi neqeroorutit nikerarsinnaapput, atortut kiisalu sulisut atorfillit apequtaallutik, tassani atorfillit akornanni ilinniagaqarneq aamma misilittagaqarneq annertuumik nikerarsinnaapput. Sulisussarsiortarnermi aamma sulisut sulisorineqaannarnissaannik unammiligassaqarnerup qaffakkiartuaarnerata sulisut siammasissumik peqqissaanikkut piginnaasallit pilersaarnissaat ajornarsitippaa, pingaartumik nunap immikkoortuini inukinnerusuni.

Peqqinnissaqarfiup peqqinnissaqarfimmi immikkoortunik aamma najukkami peqqinnissamik neqeroorutunik neqeroorutaanni agguataarinermut atatillugu, ilaatigut ambulanceqarnermi⁵ aamma nakorsamut kiisalu peqqissaasumut ornigulluni sullinneqarnissami assigiinngissutsinik takunnittoqarsinnaavoq. Nunaqarfimmi nakorsiarfarfiit amerlanertigut nunaqarfimmi peqqissaanermik ilinniagaqartumik, assingusumik pikkorissarnermik naammassinnissimasumik imaluunniit nakorsaatunik aqutsinissamut ilinniartinneqarsimasumik atorfilimmik sulisoqakkajuttarpoq. Tamatuma saniatigut piffissat ilaanni paarlattaasunik ilinniagaqarsimanngitsunik atorfeqartoqartarpoq. Tamatumunnga pissu-

² <http://lovgivning.gl/lov?rid=%7b7030CA46-D861-4582-973D-01ED94FE5EF5%7d>

³ Peqqinnissaqarfiup qitiusumik immikkoortuini sullissineq 2015, Kalaallit Nunaanni Peqqinnissaqarfik.

⁴ https://www.peqqik.gl/da-DK/Emner/Patientinformation/Ydelses-i-SHV?sc_lang=kl-GL

⁵ Ambulanceqarneq nassuiarneqarpoq napparsimasunik imaluunniit ajoqusertoqarnerani angallassineq aamma angallasinerup nalaani misissuineq, ass. ikiueqqaarnermi



taavoq sulisunik peqqissaanermik ilinniagaqarsimasunik sulisussanik sulisussarsiortarneq ajornaku-soortinneqakkajuttarmat. Taamaattumik nunaqarfinni ambulanceqarneq aamma najukkami napparsi-mavimmut apuutinnginnermi ikiueqqaarneq killeqartarput.

2.1.1 Peqqinnissaqarfik Kujataani misiliummik aaqqiissut

Nunaqarfinni innuttaasunut ikiueqqaarnermik ilinniartitsineq siusinnerusukkut Peqqinnissaqarfik Kujataani 2011-mi misilinneqareernikuuvoq. Matumani portørit nunaqarfinnut angalaqataasarput, innuttaasunik ikiueqqaarneq pillugu ilinniartitsiartorlutik. Aaqqiissut innuttaasunik peqataatitsiniar-neruvoq, pisuni ass. nunaqarfimmi sulisup pissarsiarisassaannginnerani, kiisalu innuttaasut ajutoorto-qarnerani ajoqusertoqarneranilu akisussaaffimmik tiguserunissaannut kajumissaarniarlugit. Aaq-qiissutittaaq peqqissaanermik suliaqartut ikiorneqarnissamut pisariaqartitsisinnaasut, ass. uummar-saanermi, ikiorsissavai.

Peqqinnissaqarfik Kujataani misiliummik aaqqiissut portørinut oqimaattutut misigineqarpoq, portørit nunaqarfinnut angalanernut peqataatinniarlugit pigaartut skemaannit peernissaat ajornakusoortarmat. Unammillernartoq alla tassaavoq nunaqarfinni innuttaasut ikiueqqaarnermik ilinniarnermut peqataa-nissamut periarfissaqartannginnerat, tamanna ulluunerani pisarmat nunaqarfinnut tikeraarfiup na-laani, innuttaasut sulillutillu piniartarmata.

Ataatsimut isigalugu misilittakkat kiisalu sulisussarsiortarnermi aamma peqqissaanermik suliaqar-tunik sulisorineqaannartitsiniarnermi unammillernartut takutippaat, peqqinnissaqarfik innuttaasunut ikiueqqaarnermik pikkorissaanernik ingerlatsisarnissamut pisariaqartitanik peqanngitsoq, ilaatigut ta-matuma suliasaqarpallaalernermik nassataqarnera pissutigalugu.

2.2 Ilinniarfeqarfinni sammisat

2.2.2 Peqqissaanermik Ilinniarfik

Peqqissaanermik Ilinniarfik (PI) peqqissaanermik ilinniakkanik aamma pikkorissaanernik neqerooru-teqarpoq, ilinniakkanilu atuarfiup tigummisaani ikiueqqaarnermik pikkorissaanernik ingerlatsi-sarluni. Ilinniakkat ilaanni issittumi ikiueqqaarnermik pikkorissaanerit akunnernik 21-nik sivisussu-sillit ingerlanneqartarput, ilinniakkanili allani ikiueqqaarnermik pikkorissaanerit naannerusut akun-nerni pingasunit arfinilinnut sivisussuseqartut (uummatikkut-puakkut annaassineq) neqeroorutigine-qartarlutik. Ilinniakkani ikiueqqaarnermik ilinniartitsineq Nuummi atuarfimmi ingerlanneqartarput. PI-p nalunaarutigaa ikiueqqaarnermik pikkorissaanernik Nuup avataani ingerlatsineq ajorlutik. Ilinniarfiuttaaq ilanngullugu oqaatigaa sammisat PI-mi ilinniakkat neqeroorutigineqartut akisussaaffigineqartup saniatigut ikiueqqaarnermik pikkorissaanernik ingerlatsinissamut pisaria-qartunik sulisussaaratik.



2.2.3 Imarsiornermik Ilinniarfik

Imarsiornermik Ilinniarfiup paasissutissiissutigaa, ikiueqqaarnermik pikkorissarneq imarsiornermik ilinniarfimmi tunngaviusumik ilinniakkamut ilaasoq. Imarsiornermik Ilinniarfiutaaq aamma paasissutissiissutigaa, pikkorissaanermik sammisanut amerlanernut, sinerissami illoqarfinni assigiingitsuni qaammammut ataasiarluni-pingasoriarluni ingerlanneqartartunut atatillugu ikiueqqaarnermik pikkorissaanerit ingerlanneqartartut. Ilitsersuisut pikkorissaasartuusut Kalaallit Røde Korsia-ta tunngaviusumik pikkorissaanerinik, akunnerni 21-ni issittumi ikiueqqaarnerusuni ingerlatsinissamut ilinniarsimapput.

2019-imi imarsiornermik pikkorissarnerit ikiueqqaarnermik imaqtartut Narsami, Aasianni, Ittoqqortoormiini, Paamiuni, Qaanaami, Sisimiuni, Qaqortumi, Tasiilami kiisalu januaarimi 2020-mi Nanortalimmi ingerlanneqarput. Ikiueqqaarnermik pikkorissaanernik illoqarfinni ingerlatsinerni, innuttaasut illoqarfiup qanigisaani nunaqarfinneersut arlallit peqataasarput. Pikkorissaanissanik neqerooruteqarnerit aamma ingerlatsinerit pingaarnertut najukkami Majoriaq aamma aaqqissuisut namminersortut allat, soorlu assersuutigalugu umiarsuaatillit saaffiginninnerisigut ingerlanneqartarput. Pikkorissaanerni peqataasartut pingaarnertut tassaakkajuttarput aalisartut, piniartut, takornarialerisut imaluunniit niuffagiutini imarsiortut. Ilinniarfiup pikkorissaanermik immikkoortortaqaqarfiata ilanngulugulu paasissutissiissutigaa, sumiiffinni arlalinni najukkami inuiaqatigiit kissaataat aallaavigalugu, Kalaallit Røde Korsia-ta akisussaaffigisaanik ikiueqqaarnermik pikkorissaanerit ingerlanneqartartut.

Imarsiornermik Ilinniarfiup ataani sammisat allat ataanniippoq, suliniut NorSafe, taanna suliniutaavoq Nunani Avannarlerni Ministerit Siunnersuisoqatigiivinit aningaasalersorneqartoq. Suliniut imarsiornermi isumannaallisaanermut kiisalu immami ajutoornernik aamma ajunaarnernik annikillisaanissamut tunngasuvoq, meeqqallu atuarianni atuartut 13-iniik qummullu ukiulinnik tunngaviusumik imarsiornermi ilisimasanik ilisarititsinissamik siunertaqarluni. Taamaasilluni suliniummik, imarsiornermi isumannaallisaanermut tunngasumik ikiueqqaarnerup iluani meeqqat inuusuttullu piginnaasaannik siuarsaanissamut aallarniisoqareerluni.

2.2.4 Perorsaanermik Ilinniarfik

Perorsaanermik Ilinniarfiup paasissutissiissutigaa, ilinniarfiup qitiusumik aamma najugaq qimannagu ilinniarfinni Ilulissani, Maniitsumi aamma Nuummi ilinniartuutaanut ikiueqqaarnermik pikkorissaanerit ingerlanneqartartut.

Ilulissani immikkoortortami ikiueqqaarnermik ilitsersuisumik atorfeqartoqarpoq, taassuma qulequttani Kalaallit Røde Korsianit pissarsiarisimavaa, paasissutissiissutigineqarpoq sulissutigineqartoq, sulisup taassuma sinerissami immikkoortortani pikkorissaanerit siunissami ingerlatalissagai, piffissamilu matumani pikkorissaanerit Kalaallit Røde Korsiat suleqatigalugu ingerlanneqartartut.

2.2.5 Ilinniarfissuaq

Ilinniarfissuarmi – ilinniartitsisunngorniarfimmi paasissutissiissutigineqarpoq maannakkuugallartoq ikiueqqaarnermik ilinniartitsisoqarneq ajortoq, tamannali siusinnerusukkut ilinniarnernup aaqqissugaanerini ukiut 10-15-it matuma siorna ingerlanneqartarsimasoq. Tassunga tunngaviuvoq pikkorissarneq ukiuni marlunni atuuffeqartarmat.



2.2.6 Peqqissaasunngorniati ilinniarfiat

Peqqissaasunngorniati ilinniarfianni ilinnialernissamut atatillugu tassani piumasaqaataavoq qinnuteqartut tamarmik tunngaviusumik ikiueqqaarnermut pikkorissanermut angusisimassasut. Amerlasuut tamanna pikkorissarfigisinnaanngimmassuk, tunngaviusumik ikiueqqaarnermut pikkorissarneq 12 tiimimik sivilissuseqartumik ilinniarnep saniatigut semester siullermi neqeroorutigineqartarpoq, ilinniartitsineq KKK – Kalaallit Røde Korsiat suleqatigalugu ingerlanneqartarpoq.

2.2.7 Campus Kujalleq (CAK)

CAK Service Økonom, Arktisk Adventure Guide aamma Issittumi Takornarianik Angallassisut ilinniakkani ilinniartunut ikiueqqaarnermik pikkorissaasarpoq. Atuarfimmi ilitsersuisumik peqarpoq, Kalaallit Røde Korsianni ilinniarsimasumik, pikkorissaanernik ingerlatsisartumik. Ilitsersuisup atuarfimmi ikiueqqaarnermik pikkorissaanerp ingerlannissaanut periarfissaqanngikkaangat, atuarfiup ilitsersuisut Qaqortumiittut allat arlaat atortarpaa.

Ilinniakkani qulaani allassimasuni ikiueqqaarnermik pikkorissaaneq, pikkorissaaneruvoq sivitsugaq akunnernik 24-nik sivilissuseqartoq inaarutaasumillu misilitsinnertaqartoq.

Atuarfiup anguniagaraa pisuni ikiueqqaarnermik pikkorissaanermi inissanik peqaraangat, inissat sulisunut neqeroorutigineqartassasut. Tamatuma saniatigut atuarfimmi sulisut 2019-imi uummammik aallartisaat pikkorissarfigaat.

2.2.8 Ilinniarnertuunngorniartit

Atuarfinniit akissuteqaatit malillugit ikiueqqaarnermut pikkorissarnerit assigiinngitsumik pingaarnersiorneqartarput. Tassunga ilaavoq GUX-ini atuarfiit ilaat ikiueqqaarneq pingaartinneqartarluni, allallu sulisussaqaarniarneq apeqqutaatillugu pingaarnersiuneq allaanerusarluni.

Aasianni sulisunut tamanut (kolligiemi aamma kantine sulisut ilanngullugit) ikiueqqaarnermut pikkorissartitsinerit pingaarnersiorneqarput. Pingaartinneqarpoq timersornermi ilinniartitsisut atorfineqqammertut piaartumik pikkorissartinneqarnissaat. Taamatuttaaq pingaartinneqarpoq isumannaallisaanermut sinniisut ikiueqqaarnermut ilitsersuisinnaanerat, pikkorissarnerillu danskisut aamma kalaallisut neqeroorfigineqartarput. Ikuallanermi aamma tarnikkut ikiuigarsuarnerni immikkut ittumik ikiueqqaarneq ukkatarineqarput. Ilinniartunut ikiueqqaarnermik pikkorissartitsinerit suliniutinut ilaangillat.

Sisimiuni ilinniartitit ataasiakkaat ikiueqqaarnermut pikkorissartitsinikuupput, sulisulli akornanni taarseraanep pissutigalugu sulisut tamarmik pikkorissartittarnissaat annertuumik piumasaqaateqarpallaalersimavoq.

Timersornermi ilinniartitsinermi ilinniartitsissutit ataasiakkaat atuarfinni tamani piumasaqaateqarpoq ilinniartitsisoq ikiueqqaarnermut pikkorissarnerit nutarsartuassagai (assersuutigalugu qajartornermi). Taamaasilluni pisariaqarsinnaavoq ikiueqqaarnermut pikkorissartitsineq periarfissaasinnanera.



2.2.9 Inuili

Inuussutissalerinermik Ilinniarfimmi Inuilimi Narsami, tamatigut ikiueqqaarnermik ilitsersuisunik ikinnerpaamik marlunnik Kalaallit Røde Korsianit ilinniarsimasunik peqartuaannarpoq. Ilitsersuisut uppersaatitit qanittumi nutarteqqammerpaat. Inuilimi pikkorissaaneq Issittumi Ikiueqqaarneq akunnernik 21-nik sivilissuseqartoq ilinniartunut tamanut pikkorissaassutigineqartarpoq.

2.2.10 Kalaallit Nunaanni Teknikimik Ilinniarfik (KTI)

Ilinniartut tamarmik tunngaviusumik ilinniartut ikiueqqaarnermik pikkorissarnermut akunnernik 24-nik sivilissuseqartumut, inaarutaasumillu misilitsinnertalimmut peqataasarput. KTI-p Kalaallit Røde Korsiat suleqatigalugu atuarfiup immikkoortortaanit Sisimiuni Nuummilu pikkorissaanerit ingerlattarpai.

2.2.11 Meeqqat atuarfiat

Meeqqat atuarfiannut atatillugu atuartut naatsorsuutigineqarpoq atuartunit minnerit atuartunut annernut, inuttut inerikkiartornermi aamma lokale valgimi (timersorneq silaannarmiittarnermilu) isumannaallisaanermi ilikkagassat ilaattut ilinniartaraat. Paasissutissat sukumiinerit aaku:

Atuartut minnerit:

- angerlarsimaffimmi aamma atuarfimmi ikiueqqaarnermi ingerlatseriaatsinik tunngaviusunik ilisimasaqassasut
- silaannarmiittarnermi piginnaasanik ataasiakkaanik ilisimasaqassasut kiisalu pinngortitamut isumannaallisaanermik akisussaassuseqalersimassallutik

Atuartut akulliit

- isumannaallisaanermi piginnaasanik aamma pinngortitami siunertaqartumik angallannermik ilisimasaqassasut
- tunngaviusumik ikiueqqaarnermik ilisimasaqassasut

Atuartut angajulliit

- ikiueqqaarneq ilisimassagaat ikiueqqaarsinnaassasullu

Sammissaq ataani allassimasoq fagimi inuttut ineriartornermi atuartitsineq suleqatigalugu aqqissuunneqartarpoq naammassineqartarlunilu, tassani tunngaviusumik ikiueqqaarneq atuartitsissutigineqartarluni⁶.

Ilinniartitsineri ukkatarisat tassaapput immikkoortut pingaarnerit 4:

1. Ajutoorneq unitsiguk. Ajoqusertoq ulorianartumit peeruk (ass. aqqusinermit, ikuallattumit, ujaqqat sisoornerini innarmit).

⁶ Kalaallit Røde korsiat ilinniartitsissutaa meeqqat atuarfianni atuartunut atorneqartartoq, linkimi tulliuuttumi takuneqarsinnaavoq:

<http://www.dacapo.gl/ikiueqqaarsinnaavit/>



2. Inuunermik annaassisumik ikiueqqaarit. Ass. uummarsaaneq, uummammik aallartitsiniarneq, aanaarnermik unitsitsineq.
3. Pisariaqartunik ikiortissarsiorneq. Oqarasuaat, qummoroortitsissutit il.il. atorneqar-sinnaapput.
4. Nalinginnaasumik ikiueqqaarit. Ajoqusersimasut oqaluutikkitt, tæppenik tigugit il.il. Ilaatigut ajoqusersimasunik nuutsitsigasuarnermi, mattusiinermi, ajoqusernimerngit, uummarsaaneq, uummammik aallartisaaneq, matoqqasumik nallartitsineq aamma tuparujus-suarnissamik pinaveersaartitsineq.

2.3 Kommuni sammisat

Ikiueqqaarnermik sammisat pillugit paasissutissanik katersinissamat ikiuunnissaq siunertaralugu kommunit tamarmik attavigineqarput, kommuninilu tallimaasuni sisamat sammisatik pillugit paasissutissanik tunniussipput.

Kommunip ataatsip paasissutissiissutigaa, ikiueqqaarnermik pikkorissaanernik ingerlatsineq ajorlutik.

Kommunit pingasut paasissutissiissutigaat kommunimi sulisunut ikiueqqaarnermik pikkorissaaner-nik, immikkoortunik ataasiakkaanik, ingerlatsivinnik, atuareersunut paaqqinnittarfinnik, fritidsklub-binik, utoqqaat illuinik aamma ulluunerani paaqqinnittarfinnik kiisalu qatserisartunut ingerlatsisarlutik.

Ilanngullugu paasissutissiissutigineqarpoq ikiueqqaarnermik pikkorissaanerit ingerlanneqartut qanoq issusiinut apeqqutaasartoq, immikkoortut ataasiakkaat suna kissaatigineeraat kiisalu Kalaallit Røde Korsiat suut neqeroorutigineeraat. Innuttaasut ikiueqqaarnerat, aamma uummammik unittoornermik ikiueqqaarnermik imaqartoq, kommunimit ataatsimit aaqqiissutitut atorneqarumanerusutut taane-qarpoq.

Peqatigitillugu paasissutissiissutigineqarpoq, ikiueqqaarnermik pikkorissaanernik ingerlatsinerit aku-likissusaat ukiumiit ukiumut nikerartartut. Kommunip ataatsip oqaatigaa, 2019-ip ingerlanerani pi-ngasoriarluni qatserisartunut kiisalu kommunimi immikkoortunut sinnerinut ataasiarluni ikiueqqaar-nermik pikkorissaanernik ingerlatsisimalluni. Kommunip allap oqaatigaa, aatsaat qanittumi ikiueq-qaarnermik pikkorissaanernik ingerlatsisarneq ukkataralugu aallartissimallugu.

Aningaasanut, ikiueqqaarnermut pikkorissaanernut atorneqartartunut atatillugu, aamma kommunit akornanni assigiinngittoqarpoq. Kommunip ataatsip paasissutissiissutigaa naatsorsuutigineqartoq sulisunut ikiueqqaarnermik pikkorissaanermit 50.000 kr.-it missaanni atuisoqartartoq (akissarsiat ilanngunnagit). Kommunip allap oqaatigaa, immikkoortortat ataasiakkaat nammineerlutik pikkorissaanermik neqerooruteqartoq toqqaannartumik akiligassanik isumannaariffigisaraa (Kalaallit Røde Korsiat), taamaattumillu pikkorissaanernik ingerlatsinermit aningaasat qanoq annertutigisut atorneqarnerisut nikerartorujussuusinnaasoq.



Nunami ikiueqqaarnermik pikkorissaanissanut pisariaqartitsineq maannakkut suliniutaasunik naam-massineqarnerseq qanoq nalilernerqarneranik kommunit assigiinngitsunik isumaqarput. Kommuni ataaseq oqarpoq Kalaallit Nunaanni suli amerlanerujussuit ikiueqqaarnek pillugu ilisimasaqarneru-sariaqartut.

Ikiueqqaarnermik pikkorissaanermik ingerlatsinissamut piffissaqannginnermut atatillugu ajornar-torsiutit unammillernartutut isigineqarput, pingaartumik sumiiffinni, ilitersuisunik ilinniartitsinis-samut pisariaqartunik piginnaasaqartunik amigaateqarfinni.

Kommunip allap kommunimi illoqarfinni tamani ikiueqqaarnermik ilitersuisunik ilinniarsimasunik peqarnertik nukittoqqutitut taavaa, kisianni uummammik aallartitsissutinik, kalaallisut ilitersuutitaqartumik aaqqinneqarsinnaasunik ujartuilluni, taamaasillutik pikkorissartut qallunaatut paasisinnaanatillu oqalussinnanngitsut aamma atortorissaarutit atorsinnaassammattigit.

2.4 Kalaallit Røde Korsiani sammisat

Kalaallit Røde Korsiaata paasissutissiissutigaa, 2019-imi 820-nik amerlanerusunik allagartanik tunni-ussinertalimmik ikiueqqaarnermik pikkorissaanernik ingerlatsisimallutik (kisitsisit 18- november 2019-imi tiguneqarput).

Kalaallit Røde Korsiatattaq paasissutissiissutigaa kikkunnut tamanut ikiueqqaarnermik pikkorissaa-nermik neqerooruteqartarlutik, matuma ataani paaqqinnittarfiit aamma suliffeqarfiit namminersortut. Tunngaviusumik pikkorissaanerit piumaneqarneq aallaavigalugu pilersarusiorneqartarput, tassani ilitersuisunngortoqarsinnaalluni aamma inuinnarnik pikkorissaanernik neqeroorutit ingerlanne-qartarlutik. Pikkorissaanerit Kalaallit Røde Korsiaata sumiiffinni ikiueqqaarnermik ilitersuiso-qarfigisaani ingerlanneqartarput.

Maannakkorpiaq Kalaallit Røde Korsiat Upernavimmi, Uummammami, Ilulissani, Aasianni, Qeqer-tarsuarmi, Qasigianguani, Sisimiuni, Maniitsumi, Kangerlussuarmi, Nuummi, Paamiuni, Narsami, Narsarsuarmi, Qaqortumi, Nanortalimmi aamma Tasiilami ilitersuisoqarpoq.

Tamatuma saniatigut Kalaallit Røde Korsiat illoqarfinni nunaqarfinnilu allani sinerissami sammisa-qarpoq, ilitersuisunik angalasunik pikkorissaanernik ingerlatsisartunik ikiorteqarluni. Assersuu-tigalugu 2019-imi ilitersuisoq Tasiilamit Kulusummukartinneqarpoq inuiaqammut ikiueqqaar-nermik pikkorissaanermik ingerlatsitinniarlugu. Nunaqarfinnili ikiueqqaarnermik pikkorissaanernik ingerlatsinissamut periarfissanut, nunaqarfinni ilitersuisunik ilinniarsimasunik peqareernersooq apeq-qutaapput, imaluunniit ilitersuisup nunaqarfimmukarneranut sullitaq aningaasartuutunik akilii-nersooq. Kalaallit Røde Korsiaata oqaatigaa peqatigiiffiup nunaqarfinni pikkorissaanernik sammisat annertussusaat ersarissumik allattorsimasuutiginagit, kisianni missingerlugu sammisat annertussusaat nalinginnaasumik annikitsuusartoq, taamaasilluni ingerlatsinissamut periarfissaqartoq ilitersuisunik aallartitsinissamut aningaasanik illuartitsisoqarpat.

Kalaallit Røde Korsiaata aamma ilisimatitsissutigaat Peqatigiifikk Uummatit/Foreningen hjertelivet suleqatigalugu ikiueqqaarnermik ataatsimiititaliartik, Kalaallit Nunaanni "Hjerteløber"-imik (uummammik unittoornermi arpattartut) pilersaarummik ineriartortitsilluni aallartissimasooq.



Tamanna politiit, qatserisarfik aamma peqqinnissaqarfik suleqatigalugit ineriartortinneqassaaq. Tamannali sulii aallartisarfianniippoq.

2.4.1 Kalaallit Røde Korsiat suut neqeroorutigisinnaavai

Kalaallit Røde Korsiat pisariaqartitsineq naapertorlugu pikkorissaanernik naleqqussaalluni neqerooruteqarsinnaavoq, Nunarsuaq Tamakkerlugu Røde Korsip sinaakkutaasa iluani. Assersuutigalugu Issittumi Sakkutooqarfimmut pikkorissaanerit immikkut ittut neqeroorutigineqartarput. Aamma ikiueqqaarnermik, tarnikkut ikiueqqaarnermik ilitsersuisussanik ilinniartitsinissamut neqeroortoqartarpoq, kiisalu ikiueqqaarnermik ilitsersuisutut ilinniarsimasunut nutarsaanermik pikkorissaanernik neqerooruteqartoqartarluni. Allagartat maannakkuugallartoq ukiut marlukkaarlugit neqeroorutigineqartarput kiisalu ukiumut ataasiarluni nutarsaanermik pikkorissaasoqartarluni. Ilitsersuisutut ilinniagaq ullunik 10-nik sivisussuseqartarpoq, Nuummilu ingerlanneqartarluni.

Pikkorissaanerit tulluuttut qallunaatut kalaallisullu neqeroorutigineqakkajuttarput:

- Inuiaqammik ikiueqqaarneq (akunnerit 7)
- Issittumi ikiueqqaarneq (akunnerit 21)
- Ikiueqqaarneq immikkut akisussaaffittalik (akunnerit 12)
- Inersimasunut ikiueqqaarneq meeqqanut akisussaaffittalik (akunnerit 7)
- Uummammik unittoorneq (akunnerit 4)
- Ajutoortoqarnerani ikiueqqaarneq (akunnerit 2)
- Meeqqanut ikiueqqaarneq
- Tarnikkut ikiueqqaarnermi ilitsersuisoq

Tamatuma saniatigut taaneqarpoq inuiaqatigiit akornanni annertuumik pisariaqartinneqartoq tarnikkut ikiueqqaarnerup iluani piginnaasaqarnissaq. Tarnikkut ikiueqqaarneq inunnut, isumaginninnerup iluani suliaqartunut immikkut naleqquttuuvoq. Kalaallit Røde Korsiat tarnikkut ikiueqqaarnerup iluani ilitsersuisuunermut pikkorissaanernik neqerooruteqarpoq. Pikkorissaaneq inoqatimik pingaartitsilluni tapersersuinerup, aliasunnermi aamma ajornartorsiornermi ilisimasanik iliuseqarsinnaassutsimillu tunniussisarpoq.

2.4.2 Kalaallit Røde Korsianit siunnersuutit allat

Kalaallit Røde Korsiat innersuussutigaa paaqinnittarfiit, suliffeqarfiit aamma peqatigiiffiit sulisumik ikiueqqaarnerup iluani piginnaasaannik qulakkeerinnittariaqartut. Ilanngullugu innersuussutigineqarpoq kajumissutsiminnik sulisut annikinnerpaamik ajutoortoqarnerani aamma uummammik unittoortoqarnerani tungaviumik ikiueqqaarnerup iluani piginnaasaqartariaqartut. Tamanna sulisunut kajumissutsimillu sulisunut meeqqanik inuusuttunillu akisussaaffeqartunut atuuppoq ass. sunngiffimmi aqqissuussinerni, timersoqatigiiffinni aamma atuarfinni. Tamatuma saniatigut perorsaanermik suliaqartut, meeqqanik inuusuttunillu ass. aallaartitsisartut, inuinnartut ikiueqqaar-sinnaasariaqarput inoqammik ikiueqqaarnermik, pisullu ilaanni aamma issittumi ikiueqqaarnermik. Peqatigitillugu innersuussutigineqarpoq paaqinnittarfinni isumaginninnermik, ilinniarnermik aam-



ma meeqqanik suliaqartuni sulisunik piginnaasanik ineriartortitsinermik qulakkeerinnittoqassasoq. Ilanngullugu innersuussutigineqarpoq ikiueqqaarnermi ilitersuisunik sulisoqassasoq, taamaasillutik ingerlaavartumik suleqatiminnut pikkorissaanernik ingerlatsisinnaasunik. Majoriami aamma ingerlariaqqiffiusumik ilinniarfinni ilinniartut ikiueqqaarnermik atuartinneqarnissamik neqeroorfigineqartariaqarput. Tamanna aamma kajumissutsimik sulisunut, annaassiniarnermik kiffartuussinermut, soorlu assersuutigalugu Nuummi Peqatigiiffik Qamutinut ilaasartunut.

3.0 Ikiueqqaarnermut pisariaqartitsineq

Ikiueqqaarnermik pikkorissaanerit aallaavittut inuiaqatigiinnut tamanut attuumassuteqarput. Tamatumunnga pissutaavoq ikiueqqaarnerup iluani piginnaasat pilertortumik napparsimasoqalernerani, ajutoortoqarnerani aamma ajoqusertoqarnerani napparsimavimmukannginnermi sukkanerusumik sunniuteqarnerusumillu ikiuussinnaanermut sunniuteqarsinnaammata.

3.1 Suliaqartut inissilluarsimasut amerlanerusut

Ikiueqqaarnermik pikkorissaasut assigiinngitsut arlallit neqeroortareerput: NGO-t, ilinniarfeqarfiit aamma kommunimi suliaqartut, piginnaasanik, iluaqutissanik aamma ilinniartitsissutinik pisariaqartunik peqarmata, nalilerneqanngilaq siunertamut tulluurtuussasoq ass. peqqinnissaqarfiup inuiaqatigiit ikiueqqaarnerup iluani ilinniartittarnissaannik neqerooruteqassappat. Peqqinnissaqarfik nunami tamarmi killeqartumik peqqissaanermik sulisoqarpoq, taamaattumik peqqinnissaqarfik siunissami inuiaqatigiinnut ikiueqqaarnermik pikkorissaanermut ikiuuttalissappat, peqqinnissaqarfiup iluani suliassanik allanik tulleriissaarinermi kingullinnguisariaqassaaq.

3.2 Nunaqarfinni ikiueqqaarnermik sammisaqartitsinerit ikinnerusut

Suliaqartooreersut aamma ikiueqqaarnermut pikkorissaanernik neqeroorutit nassuiarneqartut aallaavigalugit nassuiaammi erserpoq, nunap annerpaartaani ikiueqqaarnermik assigiinngitsunik ilinniartinneqarnissamut nalinginnaasumik periarfissat pitsaasuusut. Nunalli immikkoortuini assigiinngitsuni assigiinngissutsit kiisalu illoqarfinni nunaqarfinnilu assigiinngissutsit takuneqarsinnaapput, tassani erserpoq pingaartumik nunaqarfinni ikiueqqaarnermik pikkorissaanerit pillugit neqeroorutit killeqartut. Tamatumunnga pingaarnertut pissutaavoq pikkorissaanernik amerlanerusunik piunaninneq pingaarnertut illoqarfinni annerniittartoq, taakkunani pikkorissarnernik ingerlatsinissamut aaqquussuussinissamullut amerlanerusunik iluaqutissaqarfiusuni.

Nuna tamakkerlugu ikiueqqaarnerup iluani sammisat annertussusaannut atatillugu nassuiaammi pingaartumik nunaqarfinni napparsimavimmukannginnermi ikiueqqaarnermik pissarsiasaqarnerup amigaatigineqarnera ersersinneqarpoq. Taamaattumik ikiueqqaarnermik pikkorissarnissamut pisariaqartitsineq innuttaasunut nunaqarfinni najugaqartunut ullumikkut pikkorissarnernik killeqartumik neqerooruteqarfiusuni annertunerpaasutut nalilerneqarpoq. Nunaqarfinni innuttaasunut



ikiueqqaarnermik ilinniartitsinerit atatillugu sammisat annertusinerisigut taamaasilluni periarfissiisapput pitsaanagerusunik tunngavissinissamut innuttaasut kajumissutsimik upalungaarsimarnermut peqataasinnaasut amerlanerunerannik, ilaatigut immaqa peqqinnissaqarfiup nunaqarfimmi sulisui suleqatigalugit.

3.3 Tarnikkut ikiueqqaarneq

Kalaallit Røde Korsiaata nassuiaammut ilanngussatut saqqummiuppaat innuttaasut amerlanerit tarnikkut ikiueqqaarnermut ilitsersuunneqarnissaat pisariaqartinneqartoq. Piginnaasaq tamanna ikiueqqaarnermi piginnaasat iluanni attuumassuteqartutut nalilerneqarpoq tassani ajutoornernut, ajoqusernertut imaluunniit pisuni allani ajoquserluni kingunerlutsitsiffiusinnaasunut atatillugu tarnikkut qisuariarnerit pisinnaammata. Tarnikkut ikiueqqaarneq, inummut tarnikkut ajornartorsiortumut, suliatigut ikiuunermik tulluurtumik tigusinissaanut imaluunniit ajornartorsiutip aqqinnissaanut ikiuunertut nassuiarneqarpoq^{7,8}.

Ikiueqqaarnerup iluani sammisanut takussutissiami, tarnikkut ikiueqqaarnerup iluani pikkorissaanerit taaneqanngillat, tamatuma takussutissaqartissinnaavaa pikkorissarnernik taakkuninnga ingerlatsineq imatut siammasippallaanngitsoq. Tamanna Kalaallit Røde Korsianit tapersersorneqarpoq, piginnaasanik taakkuninnga inuiaqatigiinni annertuumik pisariaqartitsisoqarnera oqaatigineqarpoq, pingaartumik inunni isumaginninnerup iluani suliaqartuni.

4.0 Iluarsissutissatut siunnersuutit

Ikiueqqaarnermik pikkorissaanerit pillugit pisariaqartitsinerimik erseqqissaaneq kiisalu iluarsissutissatut siunnersuutaasinnaasunik suliaqarneq tunngavigalugit, siunnersuutigineqarpoq

- Kalaallit Røde Korsiat najugaqarfinni toqqarneqartuni, napparsimavimmukannginnermi ikiuuttoqarnissaanut killilimmik pissarsisinnaasuni imaluunniit najukkami nakorsamik nakorsartinneqarfiusinnaanngitsuni innuttaasunut ikiueqqaarnermik ilinniartitsinerit ikiuuttassaaq.
- Ikiueqqaarnermik pikkorissartitsinissamut aningaasalersuinikkut, najukkami innuttaasut amerlanerusut ikiueqqaarnermi ilitsersuisutut ilinniartinneqarnissaat tapersersorneqassasoq. Tamanna maannakkut kiisalu siunissami ikiueqqaarnermik pikkorissaanerimik ingerlatsisarnissamut atatillugu, najukkami tunngaviliinissaq kiisalu najukkami piginnaasanik ineriartortitseqqinnissap qulakkeernissaa siunertaralugu.

⁷ Morgan AJ, Ross A, Reavley NJ (2018) Systematic review and meta-analysis of Mental Health First Aid training: Effects on knowledge, stigma, and helping behaviour. *PLoS ONE* 13(5): e0197102. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0197102>

⁸ Rose, T., Leitch, J., Collins, K. S., Frey, J. J., & Osteen, P. J. (2019). Effectiveness of Youth Mental Health First Aid USA for Social Work Students. *Research on Social Work Practice*, 29(3), 291–302. <https://doi.org/10.1177/1049731517729039>



- Kiisalu, kommunit tamarmik ikiueqqaarnermik pikkorissaanernik ingerlatsinissamut ukka-taqassasut innersuussutigineqarpoq, pingaartumik nunap immikkoortuini ikiueqqaarnermik sammisaqarnerit maannakkorpiaq appasiffiini.

Tamanna tunngavigalugu Naalakkersuisut nunaqarfinni ikiueqqaarnermut pikkorissartitsinernut akisussaaffimmik agguaassinissamut aamma aningaasalersueriaatsimik siunnersuummik kommuninut saaffiginninniarput.

5.0 Aningaasaqarneq

Nassuiaat tunngavigalugu Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup missingersorpaa, najugaqarfinni napparsimavimmukannginnermi ikiuuttoqarnissaanut killilimmik pissarsiffiusinnaasuni imaluunniit najukkami nakorsamik nakorsartinneqarfiusinnaanngitsuni, sumiiffinni assigiinngitsuni arfineq-marlunni pikkorissaanermik aaqqissuussinernik 14-inik naammassinninnissaq, kiisalu suliniummik aqutsinissamut aamma suliniummik ataqatigiissaarinissamut ikiuunnissaq pillugu Kalaallit Røde Korsiannut isumaqatigiissutigiiissusiornissaq 550.000 kr.-it missaanni ukiumut akeqassasoq. Tamatuma saniatigut, ikiueqqaarnermi najukkami ilitsersuisunik 12-inik ilinniartitsinissaq 265.000 kr.-it missaanni akeqassasoq.

Tamanna katillugu 815.000 kr.-it missaannik ukiumut aningaasartuuteqarfiussaaq.